

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
Minden hétfőn délután 4 óráig Szabadka IV. Rákóczi-ut 28. Telefon: 308.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hárva	
egész évre	14.00
hátréva	7.20
negyed évre	3.60
egy hónapra	1.20
Vidékre postán hárva	
egész évre	17.00
hátréva	8.70
negyed évre	4.30
egy hónapra	1.40

A hadiárva karácsonya.

Az Ur Isten segítségével lassan-lassan egészen befejeződik az őszi munka. — A mezei munkával foglalkozó nép hazakerül s a hosszú téli estéken még többet gondol a bajokra, amelyek sujtják, a teherre, amely vállára nehezedik.

A hosszú őszi és téli esték azonban alkalmat adnak a papságnak is arra, hogy hivat magára köré gyűjtse, felvilágosítsa, oktassa, erősítse és vigasztalja.

A felvilágosítás és oktatás most aktuális kérdések megbeszélése által, az erősítés és vigasztalás pedig alkalmas előadások, esetleg szindarabok rendezésével adható.

A kalocsai egyházmegye több községében eddig is divott a téli előadásoknak, szindarabok rendezésének kedves szokása. Ezidén mindkettőre fokozott mértékben szükség lesz. Ez már azért is szükséges, nehogy a magára maradt nép a háború által okozott lazább felfogása miatt olyan rossz és káros mulatságokhoz szokják, amelyeket később a legnagyobb erőfeszítéssel lehetne csak megszüntetni.

A karácsonyi ünnepek alkalmával több helyen eddig is szokásban volt a pásztorjátékok rendezése. Arra az üdvös hatásra való tekintettel, amelyet a pásztorjátékok, a legkedvesebb ünnep minden hívő lelkét átható hangulatában kifejtnek, helyes-

nek és üdvösnek tartja Várady érsek, ha papsága lehetőleg minden községben az iskolás gyermekekkel pásztorjátékokat adtatna elő a tanítók és tanítónők segítségével.

Ezen téli előadások, szindarabok, pásztorjátékok ezen évben ne legyenek ingyensesek, hanem mindegyiknél valami belépő díj állapíttassék meg.

Az így nyert bevétellel fontos hazafias célt lehet szolgálni. Hadiárvaik karácsonyáról nem szabad megfeledkeznünk. A lelkünk megrendül, a szívünk összeszorul a gondolatra, hogy hadiárvaik, akiknek háborus terhe ugys a legsúlyosabb, még a karácsony szent ünnepén is éhezzenek és fáznak. Karácsonyuknak türethetővé, boldoggá tételére azonban nem elégséges az a pénzösszeg, amelyet a Zita királyné hadiárvaalapból még ez évben felhasználhat az érsek. Azért kéri papságát, hogy a fentebb vázolt módon előadásokat rendezzen és ezek jövedelmét bocsássa a Zita királyné hadiárvaalap rendelkezésére.

E rendelkezésével nem célja megváltoztatni néhány hitközség azon szokását, amely-nél fogva pásztorjátékaik jövedelmét eddig egy meghatározott célra, pl. a Kat. Tanítók Háza támogatására használta fel. Tegye ezt ez évben is, de viszont a hadiárvaikról se feledkezzen meg.

Az orosz fegyverszünet felajánlása árulás.

Genf, nov. 28. Maklakov párisi orosz nagykövet a Tempsben állást foglal a maximalista kormány fegyverszünetfelajánlása ellen. Ez az ajánlat nem kormányintézkedés, hanem áruló cselekedet, amely csak fokozza a hadseregben dúló anarchiát.

Buchanan nem utazott el.

Stockholm, nov. 28. Egy finn lapnak azt a jelentését, hogy Buchanan szombaton éjjel különvonaton elutazott Pétervárról és Viborgba érkezett, még nem erősítették meg. Az itteni angol követség azt mondja, hogy Buchanan Pétervárott van.

Mikor érkezik meg a békeajánlat.

Bécs, nov. 28. A Neue Züricher Nachrichten je-lenti, hogy az orosz fegyverszünet- és békeajánlatot a központi hatalmak kormányaihoz egy semleges állam közvetítésével juttatják el, mihielyt ez elismeri az új orosz kormányt és diplomáciai képviselőjét akkreditálja.

Kerenszki maximalista lett.

Berlin, nov. 28. A Reuter-ügynökség je-lenti: A Gyen, Kdrenszki volt lapja, azt írja, hogy Kerenszki sem öngyilkos nem lett, sem el nem esett, hanem még november 14-én csatlakozott a maximalista kormányhoz. Kerenszki ezen a napon táviratban jelentette a pétervári kormánynak, hogy lemond a főparancsnokságról és a miniszterelnökségről.

Japán és Oroszország viszonya.

Stockholm, november 27. A Péterváron talált diplomáciai iratok között van a volt kormány és Japán közt létrejött titkos szerződés, amelynek értelmében Japán kötelezte magát, hogy nem támadja meg Oroszországot, ha különbékét köt.

Revízió alatt a titkos szerződések.

Stokholm, november 28. A bolsevik-kormány eddig két titkos szerződést hozott nyilvánosságra: az egyik a Dardanellákra és Konstantinápolyra, a másik a Rajna balpartjára irányuló francia követelésekre vonatkozik.

A szvjét most az Oroszország és szövetségesei között kötött pénzügyi szerződéseket vette revízió alá és elhatározta, hogy a szerződéseket egyoldaluan megszünteti, mert kapitalisztikus jellegű és céljuk nyilvánvaló.

Az ántánt követői megbeszítették a békeajánlatot.

Bécs, nov. 28. Bernen át érkezik az a pétervári je-lentés, hogy az angol nagykövetségen az ántánt képviselői megbeszítették a maximalisták fegyverszünetajánlatának minden részletét.

Szakadás Anglia Franciaország és Amerika között.

Genf, november 28. Az a szakadás, amely Anglia, Franciaország és Amerika között a közös főparancsnokság szervezése miatt támadt egyre jobban kiélesedik. A franciák Joffret akarják generalisszuszusnak, aki ellen az angolok tiltakoznak.

Lloyd George a Matinban nyilatkozik az általa javasolt szövetséges haditanácsról. Ez a tanács elsőrörban a szövetséges államok felelős minisztereiből alakulna, akik alaposan ismerik országák anyagi és erkölcsi segélyforrásait s csak tanácsadóként szerepelnének benne katonai szakértők olyan tábornokok személyében, akiknek nemcsak a kellő áttekintésük van meg, de akik eléggé pártatlanok is ahhoz hogy egyik frontot ne részesítsék előnyben a másik rovására.

Holnap leplezik le a Gyóni-emléktáblát.

Junius 5-én Mihály bátyja utáni bánatában meghalt Gyóni Géza, a háború előtt 1912-1914. évben, mint a Bácskai Hírlap munkatársa Szabadkán a Virág-u. 7. sz. alatt Somogyi Gyula kereskedő házában lakott.

Házigazdái ma is nagy szeretettel gondolnak a csendes, szerény fiatalemberre, aki már akkor is gyönyörű verseket írt.

A világháború viharai és szenvedései Gyónit a háborús költészet felé ragadták s halálával a halhatatlanságot váltotta meg.

A fehér karrarai márványból készült emléktáblát Váli Gyula városi építész rajzolta és a helybeli Márványipar r.-t. műhelyéből került ki s a felirat lelkes hangú szövege a költő jóbarátja, Braun Henrik szerkesztő tollából való.

Az ünnepélyre a városi tanács meghívta a költő családját, a Petőfi-Társaságot, a szabadkai hatóságokat, társadalmi egyleteket, kulturintézeteket s a hírlapokat.

Az emléktábla ünnepélyes leplezése esütörtök d. u. fél 4 órakor lesz a Virág-u. 7. sz. ház előtt (a gazdakör székházának szomszédságában). A program a következő:

1. A város közönsége nevében dr. Völgy János h. főjegyző avató beszédet mond, leplezi és megkoszorúzza a táblát és megőrzés végett átadja Somogyi Gyula háztulajdonosnak.
 2. Somogyi Gyula átveszi a táblát.
 3. A szabadkai hírlapírók nevében dr. Havas Emil szerkesztő ünnepi beszédet mond.
- A szabadban lefolyó ünnepély után a szabadkai „Szabad Liceum” délután 5 órakor a városi székház dísztermében Gyóni-ünnepélyt tart, melynek programját a tegnapi számunkban ismertettünk.

Bácsalmás kölcsönzött szénrel fűt.

A bácskai községek legnagyobb részében éppen úgy, mint Szabadkán a nagy fahány következtében még a közhivatalok és intézetek is fűtetlenek. Nem állván rendelkezésünkre kellő mennyiségű fa, csak részben, vagy egyáltalán nem tudunk fűteni. Jellemző ezekre az állapotokra, hogy megváltoztatásukért alig-alig tesznek lépéseket, noha tudvalevő, hogy az emberi szervezetre föltötte káros napokat tölteni fűtetlen szobákban. Különösen káros pedig a fejlődő szervezetre.

A tüzelőanyaghiány folytán előállott felfordult állapotok között a legnagyobb történelmi humorról Bácsalmás előjárósága igyekezett segíteni a bajokon. — Egyik élelmes bácsalmási cséplőgéptulajdonos már a jövő cséplési időnyre is biztosította a gépei részére szükséges szénmenyiséget. Megtudta ezt a község előjárósága, hát kölcsönért folyamodott a cséplőgéptulajdonoshoz.

Igy került Bácsalmás abba a helyzetbe, hogy legalább a község házáat tudják fűteni. Ezzel szem-

ben egyes iskolák részére szükséges tüzelőanyagról nem tudnak gondoskodni. Ilyképpen a fiatal,

alig fejlődésnek indult iskolásgyerkek fűtetlen, hideg szobákban dideregnek tanulás helyett.

Hizlaljuk — de kukoricát nélkül?

— Nem lesz zsir a jövő nyáron. —

Elképzelhetetlenül gyatra intézkedéseket látunk a disznóhizalásnál, amelyek pedig a mai zsirszűk világban igen veszedelmes következményekkel járhatnak. Legutóbb azt a rendeletet adták ki, hogy semmiféle gabonát, még kukoricát sem szabad többé eladnia, sem vásárolnia senkinek. Az utóbbi napokban elhalmozták a Haditermény szabadkai fiókját olyan kérelmekkel, hogy a már régebben kiállított vásárlási igazolványokra utaljon ki kukoricát a sertéshizaláshoz.

Sok tisztviselő ugyanis Szabadkán, aki két disznót is hizlal, vagy hizlaltat, nem vette meg egyszerre mind a két disznó hizlalásához kiállított igazolvánnyal a kétszer 5 és fél métermáza kukoricát; úgy gondolkozván, hogy minek fizessen többet a maximális árnál a kukoricáért, amikor majd az egyik részt, egyik 5 és fél métermázsát később a maximális áron is megkaphatja a Haditerménytől.

De rosszul számítottak. A Haditermény szabadkai fiókja sorban kijelenti nekik, hogy nem utalhat senkinek egy szem tengerit sem, sőt közben sem járhat abba, hogy esetleg termelőnél kaphassanak kukoricát.

Itt van tehát Szabadkán a rengeteg félig hizott disznó és nincs mivel etetni őket. Le kell tehát vágni idő előtt azokat az állatokat, amelyek most szednék magukra a zsirt. Így lesz aztán feleannyi zsir, mint amennyi lehetne és a családoknak nem tart ki a zsirkészletük a jövő télig s a helytelen intézkedések miatt ácsoroghatunk a jövő nyáron a városi bolt előtt a nem létező zsirért.

Mint hogy sok szabadkai családnál így áll a helyzet, nagyon helyénvaló volna, ha Szabadka város polgármestere igen sürgősen kérne kukoricát a félig kihizott sertések továbbhizalásához. A sok nagy kérdés közt ez is eléggé fontos.

A Máv. segíti a csempészeket.

— A főnökhelyettes engedélye a csempészetre. —

Valamelyik éjjel a Szabadkáról Bosznabrod felé induló személyvonaton nagyobb csempészést vettek észre a csendőrök. A szerkocsiban a szén alatt 15 métermáza kukoricát és árpát találtak, amelyet Pálkás Mátyas mozdonyvezető és egy Major nevű fűtő akartak Bródba csempészni. A csendőrök a vonat indulása előtt 20. perccel vették észre a csempészést és míg a járórben szolgálatot teljesítő népfőlkelő a gabona kirakásával volt elfoglalva, a csendőrmester az állomásfőnököt helyettesítő Irányi Jenő hivatalnoknak szólt, és kérte, ne adjon engedélyt a vonatindulására addig, míg a csempészett gabonát ki nem rakják a szerkocsiból. Irányi hivatalnok azonban a kérést semmibe sem vette, hanem a vonatot azonnal elindította és kijelentette, hogy a csendőrségnek, illetve a járórnek semmi joga sincsen ahhoz, hogy a vonatot vissza tartsa.

Ezzel a cselekedetével Irányi a csempészéshez segélyt nyújtott, mer összesen 5 métermáza gabonát raktak ki, a többi 10 mm. pedig tovább ment szépen Bosznabrodba. A lefoglalt 5 mm gabonát átadták a városi raktárkezelőségnek, Irányit pedig feljelentették Szilágyi Ferenc százados, miniszteri biztosnak.

Ezzel az esettel kapcsolatban nem halgathatunk egy másik fontos dolgot sem. A közbiztonsági szolgálatra különösen a csempészet és podgyász vizsgálat ellenőrzésére a csendőrpőrnök igen alkalmas helyisége volt az állomáson, amely szobából minden csempészetet észrevettek. Három évvel ezelőtt bocsátotta az állomásfőnökség ezt a szobát — saját érdekeinek megvédelmezésére — a járór szolgálatára. Ianeu minden esetben meg is tudták akadályozni a csempészést. Most azonban a főnökség, közvetlenül az előbb

említett eset megtörténte után, ezt a szobát elvette a csendőrtől és a Vörös Kereszt kórház épületében levő szobát engedte át nekik. Ez a szoba egészen eldugott helyen van, úgy hogy a járór innen ráháruló fontos feladatott nem képes elvégezni, mert míg a szobában kihalgatással van elfoglalva, vígan folyhat az állomáson a csempészet.

Nagyon szeretőnk, ha a vasut nem adna alkalmat arra a gyanúsításra, hogy azért vette el a csendőrtől az előbbi szobát, mert onnan könnyen észrevehették a vasutasok csempészését. Egyébként maguk a csendőrök is kérték Szilágyi százados, miniszteri biztos intézkedését, hogy az eddig használt szobát vissza kapiák.

— A kalocsai káptalan hadikölcsön jegyzése. A kalocsai főkáptalan mint testület a hetedik hadikölcsönre 700.000 koronát jegyzett. — Az egyes káptalani tagok ezideig történt jegyzései a hetedik hadikölcsönre a következők: Kleiner Lajos nagyprépost 124.000 K., Macskovics Pál dr. 100.000 K., Horváth Győző dr. 90.000 K., Steécz Győző dr. 20.000 K., összesen: 1.034.000 korona

LIFKA MOZI

Hétfő—kedd—szerda:

➔ Az idény szenzációja!

Legyen világosság

Erkölcstdráma 5 felvonásban.

Kedde 5 óra 3, vasárnap 3, fél 5, 6 óra 8 órakor

Olcso aszaltszilva Szabadkán.

A szabadkai teherpályaudvarról 3 huszárruhába öltözött egyén hátizsákban aszaltszilvát vitt Knoll Abrahám koresmáros Szegedi-uti lakására. A három huszárt, Koczian Adámot, Márkus Gyulát és Engerhardt Flóriánt tetton érték, amint egy-egy hátizsák aszaltszilvával a Knoll-koresma felé haladtak. A huszárok azt vallották, hogy Szerbiában vettek 715 kg aszaltszilvát 1 korona 20 fillérijével. Ezt berakták abba a teherkocsiba, amelyben katonai ruhát kellett szállítaniok.

Knoll már megvett tőlük 648-20 kg. szilvát 3 korona 26 fillérijével. A katonáktól el is vették a szilvát kapott 2049 korona 40 fillért és átadták a szabadkai rendőrkapitányságnak, mivel engedély nélkül szállított szilva árából származott.

Knoll Abrahám azzal mentegődzik, hogy nem tudta, hogy engedély nélkül szállították a szilvát. A Knollnál talált szilvát is mind lefoglalták.

Szabadkai ócska-piacon

eladják a katonák, amit nekik gyűjtenek.

A katonák részére szükséges fegyvernemű gyűjtés érdekében országos akció van folyamatba. Csak a közelmúlt napokban a városi székház tanácstermében ankétát is tartottak, a Szabadkán megindítandó gyűjtés érdekében. Az értekezleten sok szép és nemes határozatokot hozta.

Szabadka város közönsége is megértéssel fogadta a gyűjtés hírért és már a hír elterjedésének első pillanataiban valószínűnek látszott, hogy városunkban a fegyverneműgyűjtés váratlan sikerrel végződik. Ma másként áll a helyzet. Több helyről kapott panaszok szerint kétségesnek tartjuk az első napokban gondolt szép eredmény bekövetkezését.

A hozzánk érkezett panaszos levelek szerint is kétséggel siet Szabadka város közönsége a katonák támogatására, de érthetetlennek látszik az a körülmény, hogy míg a polgári társadalom buzgó igyekezettel siet a katonáknak fegyverneműt gyűjteni, addig a szabadkai ócska-piacon halomra áll a katonák által eladott fegyvernemű.

— Jönnék a nagy rekvirálások. Mint értesülünk, a magánháztartások élelmiszereit a jövő hét elején kezdik összeírni Szabadkán. A rekviráláshoz azonban nagyon kevés az ember. Hiszen a városi adóhivatalban, melynek rendes létszáma 48 ember, most már csak 9 férfi és 8 — ujjonnan alkalmazott — nő látja el a sok munkát. Pedig nekik kellene a rekvirálásokat is intézniük. Ugy halljuk, hogy e legujabb rekviráláshoz csendőröket is fognak alkalmazni. Talán a csendőrség, rendőrség és katonaság, a civil hatóságokkal összefogva, többet tud elszedni a spájzokból. Csak hát ne csupán a szegény emberek élelmitérát kutatják, hanem a hadimilliómosokét is! Szabadkán vannak ilyenek elegend.

NAPTI HIREK.

— **Bjelik tábort püspök kintetése.** A király *Bjelik* Imre tábori püspököt november 1-től kezdődő érvényességgel a III-ik rangosztályba léptette elő, amely intézkedésével nemcsak a tábori püspök érdemeit honorálta, hanem az uralkodó e tényre külsőleg is jelentékenyen emelte a tábori püspök állásának méltóságát. Bjelik püspök a háború három éve alatt fáradhatatlanul látogatta a különböző frontokat és a tábori lelkészet gondos megszervezése az ő nevéhez fűződik.

— **A Gyóni-émléktábla felirata.** A Gyóni-émléktábla szövege, melyet *Braun* Henrik lapszerkesztő írt, a következő:

Ebben a házában lakott 1912. évtől 1914-ik évig

GYÓNI GÉZA
ujsgáiró

és innen indult a világháború szenvedéseiben Przemysl küzdelmeiben Krasnojarszk mártírromságán át a költői halhatatlanságba. — Ezt az emléktáblát Szabadka város szerető kegyelme állította a világháború negyedik esztendejében 1917. november 29-én.

— **Kittüntetések.** Az ellenséggel szemben kitért szolgálataiért a legfelső dícséret elismerést újlag másodszer tudtul adták szmrecsányi *Szmercsány* Imre 8. huszárezredbeli tart. főhadnagyának. Vitézségükért a *Signum Laudis* kapták a kardokkal *Taugner* József százados és *Zvekanov* Kázmér tart. hadnagy, 6-os honvédek. Az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataiért az ezüst érdemkeresztet kapta a vitézségi érem szalagján *Wengrin* Oktávián tart. szakaszvezető a 4. honvéd huszárezredben.

— **Ügyvédi hírek.** A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. *Malesevit* István újvidéki ügyvédet elhalálozás folytán, dr. *Fontányi* József szabadkai ügyvédet pedig önkéntes lemondása folytán az ügyvédek lajstromából törölte. Dr. *Malesevit* István irodája részére gondnokul dr. *Nikolity* Sándor újvidéki ügyvéd rendeltetett ki. Dr. *Fontányi* József ügyeinek vitelével dr. *Nagy* Béla és dr. *Singer* Béla szabadkai ügyvédeket bizta meg.

— **Elismerés a kézi géppuskászakaszokért.** A honvédelmi miniszter *Illés* Béla 6. honvédgyalogezredbeli századosot, a szegedi honvédkerületi géppuskás-tanfolyam parancsnokát, a kézi géppuskászakaszok gyors felállításával szerzett érdemeiért okirattal megdicsérte.

— **Uj tiszték.** Legujabban *főhadnaggyok* lettek: *Stépan* Ferenc, szentmiklósi *Szabó* György, *Braun* garten Mihály és *Jeszenszky* Béla a 8. huszárezredben.

— **Nem jó a tűzes kemencében.** *Paulics* József vámtelkepusztai lakos megszökött az eredetől és a falujában bujkált. *Ilokovics* József koresmáros feljelentette a katonaszökevényt, amire az agyonlőtte. A csendőrök erre hajszát kezdtek a katonaszökevény után és *Erdei* József csendőrnek sikerült is felfedni a rejtékhelyét. A katona

szökevény egy kemence alatt ácsott üregben rejtőzködött, és amikor már a kemence nagyon áttűzsedett kibontotta a falat és megakart szökni. A lesben álló csendőr utána szurt s ez a szúrás *Paulics*ot megölte. A budapesti honvéd hadosztálybírósa *Ima* Okolicsányi százados-hadbíró vezetésével tegnap tárgyalta a csendőr ügyét s az emberölés vétsége alól felemeltette és csupán fegyelmi vétség címén ítélte el egy hónapi fogházra.

— **Lefoglaltak 300 kalácsot.** *Markovics* Báláné III. kör, *Bercesényi*-utca 890. házszám alatti lakos kalácsot árult engedély nélkül az állomáson az átutazó katonáknak. A kalácsot 20 30 fillérért, de 1 koronáért is adta. A nála talált 324 darab kalácsot őrizet alá vették, őt pedig följelentették.

— **A nyugdíjasok választmányi ülése.** A nyugdíjasok országos szövetségének szabadkai fiókjá, december hó 1-én — szombaton — délután 3 órákor rendes választmányi ülést tart a máv. al-tiszti kör helyiségében, a *Láng-féle* vendéglő emeletén, amelyre a választmányi tagokat ezuton hívja meg a vezetőség.

— **A Fehér Kereszt-Egyesület közgyűlése.** A szabadkai Fehér-Kereszt-Gyermekvédő Egyesület 30-án — pénteken — délután 4 órákor, *Birkássné Szucsich* Adrienne uriaszony elnökle mellett a városi székház tanácstermében tartja ezévi közgyűlését.

— **Miből készül a sárga nadrág?** Az egyik nap a szabadkai állomáson veszteglő német katonavonatról a katonák leszállottak és a mellettük álló egyik személyvonat I. osztályu kocsijából az ülőpárnákról leszedték a plüsshuzatokat s az ablakfüggönyöket. A 2000 korona értékű plüssöket egyik német katona magához vette és elindult velük a városba. Itt az utcán többektől érdeklődött, hogy nem ismernek-e valamely papucsosmestert, akinek plüssre volna szüksége. Egy szobafestő el is vezette *Kuharik* Györgynéhez, a *Széchényi* tér 18. szám alá, akinek eladta a plüss 110 koronáért. Az asszony a sárga plüssből nadrágot csinált a fiának, a vörös esikösből pedig magának ruhát. Az orgazdaságra úgy jöttek rá, hogy feltűnt a fiúnak a sárga nadrágja. Az asszonyt följelentették orgazdaságért.

— **A szegedi reggeli vonatokat beszüntették.** A Szabadkáról reggel 6 15-kor és a Szegedről 6 19-kor Szabadka felé induló vonatok közlekedését a mai napon beszüntették.

Valódi amerikai
fogak és fog-sorok.

Különlegességek
fogászati munkákban,
aranyból és platinából,
valamint arany- és platinafogak, koronák és
hidak, ugyazintön szájpárlás nélküli fogak.
Fogházak teljesen éréselentitve és fogtömések (plombálások.)

Schäffer Géza vizsgázott fogtechnikus.
Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 56.

— **30 ezer koronára a Munkás Otthonnak.** Szabadka város legutóbbi közgyűlése 5000 korona segélyt és 25.000 korona kamatmentes kölcsönt szavazott meg a szabadkai Munkás-Otthon céljaira. A belegymiszter a közgyűlésnek ezt a határozatát jóváhagyta és erről ma leiratban értesítette a várost.

— **Hogy a petróleum?** A petróleumnak most rettenetes ára van a vidéken, hol a villanyt és a gázt nem ismerik. Sokszor ráfogják a falusi és tanyai népre, hogy zsirral világít. Pedig ezt igen ritkán teszik meg, csakis akkor, ha végső szükségben elkerülhetetlen. Inkább eldugott petróleumért adnak borzalmas árat. Szavahihető emberek mondják, hogy egy liter petróleumért a szabadkai tanyákon 3 liter mákot, vagy 25 tojást adnak mostanában. Ennek az értéke pedig 15—20 korona. Ilyen világót élünk!

— **Inséges humor** (A régi mai világból.) 1824-ben, dédapáink fakó följegyzései szerint, oly általános inség szomorította el egész hazánkat, hogy még népdalaink is ilyenformán sirattak meg lovaik sorsát:

— Ninesen széna, ninesen abrak.
Édes lovam, agyoncsaplak!
— Ne csapj agyon, édes gazdám,
Kitelejek a zsupszalmán!

1860-ban pedig jó öregapáink bánatára, az alföld szárazsága miatt rettenetes nyomoruság nehezedett az országunkra. Ezt is lóhistróriával jellemezzük:

— **Mikor gazdánk már nem bírta tovább ellátni lovát, sajnálatból kikötötte két pejaripáját a háttérvi karóhoz. Még a passzust is a nyakára zsinogelta. Hadd vigye el az, akinek takarmánya van. Másnap a gazda megnehezült szíve kivágyakozott egyetlen pár lovához. De milyee meglepetés várt rá. Nemesak az ő paripái vihogtak feléje, hanem még két pár hasonló sorsu inséges paripa is.**

Legnagyobb inségben sem koplalt tehát nálunk az ősi magyar ló kultusz.

— **A vérbaj és a házasság.** Régóta hangoztatják már az orvosok, hogy a vérbajosoknak hatóságilag kellene megtiltani a házasságot. Az érdemekben dus honatyák azonban minden államban megakadályozták még eddig az ilyenek házasságkötésének a kötelező eltiltását. Az orvosi tudomány pedig mindenféle ilyen betegséget ki tud gyógyítani, csak megfelelő idő kell hozzá, 3—5 év is. Arról volna tehát szó, hogy ha időjében kezdi valaki gyógyítani a betegségét, ez idő alatt ne fertőzön meg mást. Ha meg elhanyagolja baját és az már nagyon nehezen gyógyítható, akkor is csak hatósági orvosi engedéllyel köthessen házasságot. Erre a ropant nagy tanulásra és mindenki által megszívlelendő igazságra tanít a legszentebb formában, igazán népies módon az a „Legyen világosság!” című mozarab melyet most Szabadkán játszanak. A darabot láttuk és nem bírjuk eléggé dicsérni azt a nemes célt, melyet szerzője kitűzött maga elé, s azokat az eszközöket, melyekkel azt a célt elérni törekszik. Bár sok ezren nézték volna meg a darabot, öregek, ifjak és lányos mamák leányaikkal s bár volna is hatása azokra akik látták!

— **Álkulcsos vitéz a járdán szélén.** A *Kállay* Albert-utcában déli 1 órákor 12—14 éves gyerekek társaságában kártyázott a járdaszélén ülve *Urmós* János honvéd. Mikor a járdán közeledtek a gyerekek elszaladtak és csak *Urmóst* tudták elfogni, akiről kiderült, hogy *Szatmárnémetiből* még szep. 16-án megszökött a tartalékkórházból és azóta Szabadkán csavargog. Három álkulcsot találtak nála. Átadták a katonai parancsnokságnak.

— **Akinek a mai sör savanyu.** *Megyesi* Jánosné mélykúti koresmájába betért *Matus* József és egy pohár sört kért. Egy kicsit ivott is a sörből, de a többi otthagytta és kijelentette, hogy nem fizet, mert a sör savanyu. Mikor a koresmárosné követelte a sör árát, *Matus* el akart szaladni. De az asszony sem volt rest, utána ugrott és elkapta a kalapját. Erre *Matus* visszafordult és *Megyesinének* a rajta levő s 100 koronát. Erőszakos föllépéséért följelentették.

— **Katonaszabadító asszonyok.** *Ismét* kiderült két asszonyról, hogy sebek okozásával akartak katonákat megszabadítani a frontszolgálatól. Az egyik *Gál* Ferencné, szül. *Szabados* Rozália, aki testvérének, *Szabados* Mártonnak, mikor az októberban szabadságon volt itthon, két ízben tett a lábára zsirfőző szódát, amelytől annak a lábán csakugyan seb keletkezett, úgyhogy kórházba került és nem kellett a harcterre mennie. A másik asszony *Molnár* (Basszer) Jánosné, aki fiának, *Molnár* István népfőlkelőnek a lábát gyógyította imígyen. A fiu most Baján a tartalékkórházban van ápolás alatt. Mind a két asszonyt följelentették a szabadkai kir. ügyészségnek.

Nyomatott a kiadó tulajdonos, *Szeged* Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezett könyvnyomdájában Szabadkán. Rákóczi-utca 20. szám

Korzó Mozi

műsora.

Szorda—csütörtök:

A tévedt nő

Dramai színjáték 5 felvonásban előjátékkal Gyönyörű Nordisk újonság.

Előadások kezdete d. u. 5 és 8-kor.

49. Novemb. 29.

